

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXX. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO, DECEMBER/2020

V testovaní na COVID-19 Nové Mesto úspešné

Sčítanie obyvateľov 2021

Spúšťame regulované parkovanie na Tehelnom poli

Ako zvládnuť stres v čase koronavírusu

Tento vianočný príhovor...

...adresovaný obyvateľom bratislavského Nového Mesta by sa dal začať oslovením: „Milí priatelia“. Ale možno ešte lepšie by bolo prepožičať si slová betlehenských anjelov, ktorí „ľuďom dobrej vôle“ na zemi adresovali slová pokoja.

Hovorí sa, že Vianoce z nás robia iných ľudí: priateľov, ľudí pokojnejších a viac naklonených k dobru. Kiežby to tak bolo!

Ale prečo majú Vianoce v nás túto silu – silu premieňať ľudské srdcia a robiť ich lepšími?

Keď na svet prichádza ľudské dieťa, malo by byť očakávané s radosťou. Je to nový človek. Jeden z nás. Nejedni rodičia rozmýšľajú nad tým, ako toto dieťa zmení ich životy. A naozaj, ono ich zmení. Hoci také malé, má nevídanú silu meniť životy okolo seba.

Niekedy sa rodia výnimočné ľudské deti. Výnimočné v tom, že zmenia život jednej generácie, alebo natrvalo a zásadne ovplyvnia nejakú oblasť ľudského poznania či cítenia. Politika, medicína, umenie či technika majú svoje veľké osobnosti.

Vianoce sú o narodení dieťaťa. Obyčajného – jedného z nás, a predsa úplne výnimočného. V Máriinom dieťati čudne uloženom v krmidle pre zvieratá na okraji Betlehema veriaci ľudia objavili a prijímajú Božiu osobu – Syna, ktorý príchodom do sveta ľudí mení úplne všetko. Svet dostáva nový zmysel, novú nádej a novú lásku. O trochu lepšie sa to bude dať pochopiť až vtedy, keď drevené šteblíky jaslí dozrejú na brvná kríža.

Vianoce majú silu meniť nás. Ich sila vychádza z Ježiša Krista, ktorý svojím narodením zmenil svet. Kresťanská viera nepochybuje o Božej láske, ktorá sa dáva svetu a tým dáva všetko do pohybu.

Nový život a nová láska. To sú symptómy vianočnej premeny, ktorú želám zo srdca všetkým Vám – čitateľom priateľského zmýšľania, ktorí majú vôľu naklonenú k dobru (a to nielen počas sviatočných dní).

Lukáš Uváčik

farár Farnosti Bratislava – Kráľovnej rodiny na Teplíckej ulici

Z obsahu čísla:

**Soche prinavrátia
niekdajší pôvab**

str. 5

**Kramárske športovisko
už slúži**

str. 6

**Ulice zbavíme
bilbordov**

str. 7

**Bude tržnica bohatšia
o gastroponuku?**

str. 10

**O jednom NE-mieste
medzi domami**

str. 16

**Aj umenie môže
byť „zelené“**

str. 22

Obálka:

Spolužiakov aj kamarátov
stretávam teraz iba online.
Ešte šťastie, že náš chlupáč
zostal so mnou naživo!

Snímka Marianna Tomčíková

Na obzore sú sviatočné dni

Ale ako ich v tohtoročnej mizérii oslávime? Ako vykúziť vianočnú atmosféru medzi zákazmi vychádzania, obmedzeniami stretnutí, uprostred hlásení o stavoch nakazených či plných nemocníc? Zdá sa, že je len jeden spôsob. Vianoce sme vždy najsilnejšie precítili – ak sa podarilo opäť prežiť ten známy záchvev z detstva – hlboko v sebe. A práve tam, hlboko v sebe, ani dnes nemáme prekážky, ticho sa sústrediť na odveké duchovné symboly a uvoľniť príchod ich posolstiev.

Hladný cez sviatky azda nik u nás nebude. Ešte závažnejšie je, aby nik z nás počas týchto dní nebol hladný po ľudskej pozornosti, láskavosti, starostlivosti...

**Všetkým čitateľom Hlasu Nového Mesta želáme
sviatky plné lásky a tepla spolupatričnosti.**

Vydáva Mestská časť Bratislava-Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk/casopis/
Mesačník, dátum vydania 30. 11. 2020,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,

členovia: Bc. Branislav Filipovič, Ing. Libor Gašperík,
JUDr. Tomáš Korček, PhD., Vladimír Volf,
Mgr. Peter Weiss, Ing. Jana Škutková,
Mgr. Marek Tettinger,

tajomník: Mgr. Ján Borčín.

Jazyková úprava: Mgr. Zuzana Ščibranyová.

Grafická úprava: Martin Lovas.

Tlač: Komárňanské tlačiarne spol. s r. o.

Náklad: 24 200 výtlačkov. Číslo december (8) 2020.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Veľký test v časovej tiesni. Obstáli sme vďaka skvelým ľuďom

Písal sa 17. október, keď premiér oznámil, že štát chce pretestovať na COVID-19 celé Slovensko. Vtedy ešte málokto tušil, čo to bude znamenať pre nás – samosprávu. Už v ďalších dňoch bolo všetko jasné – od štátu sme dostali úlohu pripraviť najväčšiu logistickú akciu, akú mestská časť kedy zažila, v rekordne krátkom čase. Veď prvé stretnutie so zástupcami Ozbrojených síl SR, ktoré boli hlavným koordinátorom, sa uskutočnilo 22. októbra, čo je len osem dní pred samotným testovaním!

Nasledovala príprava odberových miest, zabezpečenie potrebného materiálu, ochranných pomôcok, hľadanie dobrovoľníkov, informovanie občanov a desiatky ďalších krokov, ktoré sa prispôbovali novým a novým požiadavkám štátu. Dnes môžeme bez prehánania povedať – samo-

priebežných skúseností. V Novom Meste vzniklo napokon 38 odberových miest, ktoré schválil regionálny úrad verejného zdravotníctva, zväčša vo vonkajšom prostredí. Pri zabezpečení náročných procesov pomáhali zamestnanci miestneho úradu, novomestských škôl a inštitúcií, niekoľko členov miestneho zastupiteľstva a mnohí obyvatelia.

Kým zdravotníkov a príslušníkov ozbrojených zložiek zabezpečila armáda, o viac než 200 administratívnych pracovníkov a dobrovoľníkov sa postarali pracovníci mestskej časti. Aby ich práca bola bezpečná, bolo potrebné vybaviť ich overalmi, respirátormi, ochrannými štítmami, rukavicami či dezinfekčnými prostriedkami. Na vonkajších odberových miestach sme postavili stany zariadené prenosnými ohrievačmi, svietidlami, stolmi a stoličkami, ale rozviezli sme aj desiatky teplých prikrývkov. Samozrejmou bolo zabezpečenie stravy, dostatku tekutín a horúceho čaju.

Príšiel deň D – sobota 31. októbra, prvý deň testovania. Záujem ľudí bol veľký, na viacerých miestach sa vytvárali dlhé rady. Čakanie však nespôsobil len veľký záujem, ale aj fakt, že štát nie všade dodal potrebné dokumenty včas. Niektoré tímy tak začali zhruba o hodinu neskôr.

Počas samotného testovania pracoval na miestnom úrade štáb, ktorému velitelia odberových miest adresovali požiadavky. Skupina pracovníkov v teréne sa potom postarala o rozvoz chýbajúceho materiálu. Všetci spoločne majú veľkú zásluhu na tom, že testovanie v Novom Meste prebiehalo plynule a bez väčších problémov.

„Aj keď som na test čakala tri hodiny v daždi, musím uznať, že odberový tím pracoval profesionálne. Všetci boli ochotní a ústretoví, zdravotnícky personál veľmi ľudský. V rade sa čakalo trpezlivo, ľudia bez reptania pustili dopredu starších občanov či mamičky s deťmi,“ zhodnotila svoju sobotňajšiu skúsenosť pani Dana, odchádzajúca z odberového miesta v škole Za kasárňou. Dodajme, že množstvo podobných reakcií zverejnili obyvatelia aj na sociálnych sieťach.

Všetkým, ktorí prispeli k zvládnutiu akcie či už aktívnou pomocou pri jej zabezpečení, alebo trpezlivosťou pri čakaní na test, patrí veľká vďaka.

Šiesty najnižší podiel pozitívnych testov

Počas víkendu na prelome októbra a novembra sa plošného testovania na COVID-19 zúčastnilo 3 625 332 obyvateľov, z nich 1,06 % malo výsledok antigénového testu pozitívny.

Dobrou správou pre našich obyvateľov je, že okres Bratislava III, ktorého súčasťou je spolu s Račou a Vajnami aj mestská časť Bratislava-Nové Mesto, zaznamenal šiesty najmenší podiel pozitívnych testov v rámci celého Slovenska. Zo 49 788 vykonaných testov bolo pozitívnych 175, teda 0,35 %. Žiaľ, presné čísla za Nové Mesto nám ministerstvo obrany neposkytlo.

*Jana Škutková, Ján Borčín
Za snímky ďakujeme členom tímov
a účastníkom testovania.*

správa a ľudia, ktorí do toho išli s nami, to zvládli na výbornú. *„Som veľmi vďačný všetkým, ktorí na tejto akcii pracovali. Takto zapálených, ochotných a trpezlivých ľudí, aj keď boli unavení, som ešte nezažil. Nech už má na testovanie každý svoj názor; ľudia v odberových tímoch, či tu, na úrade, boli jednoducho skvelí,“* zdôraznil starosta Rudolf Kusý.

Pokyny a požiadavky sa menili za pochodu, podľa reálnych možností, ale aj

Sčítanie obyvateľov po prvýkrát elektronicky

Od 15. februára do 31. marca 2021 sa na Slovensku uskutoční sčítanie obyvateľov.

Po desiatich rokoch prinesie sčítanie komplexný pohľad na to, ako sa Slovenská republika a jej obyvatelia zmenili. Získané informácie poslúžia ako podklad a východisko pre správne pochopenie fungovania spoločnosti, plánovanie novej infraštruktúry, ale aj prognózovanie jej ďalšieho vývoja.

Novinkou bude, že počas vyhradených šiestich kalendárnych týždňov sa ľudia sčítajú výlučne elektronicky – sami, na kontaktnom mieste alebo s asistovanou službou. Všetky údaje, ktoré budú uvedené v sčítacom formulári, sa majú vzťahovať k rozhodujúcemu okamihu sčítania. Tým je polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021.

Kto sa má zúčastniť sčítania obyvateľov?

Povinnosť sčítať sa vyplnením sčítacieho formulára majú všetci obyvatelia Slovenskej republiky. Pre účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Za neplnoletého obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony, má povinnosť vyplniť sčítací formulár jeho zákonný zástupca.

Ako sa využijú získané údaje?

Výsledky zo sčítania prezentujú demografickú, sociálnu, národnostnú, náboženskú štruktúru obyvateľstva, poskytujú informácie o štruktúre bytov a domov. Sú podkladom pre územné plánovanie, riešenie systému dopravy a parkovania, ale aj budovanie siete služieb, ako sú školy, zdravotnícke zariadenia a leká-

ne, obchody či úrady. Po prvýkrát budú údaje z existujúcich administratívnych zdrojov integrované s údajmi získanými od obyvateľov.

Výsledky sčítania v mnohom ovplyvnia fungovanie mestskej časti

Od toho, či si splníme zákonnú povinnosť, sa bude na dlhé roky odvíjať výška finančných prostriedkov, ktoré mestská časť získa z podielových daní. A to, koľko peňazí bude v jej rozpočte, sa odrazí na kvalite života nás všetkých. Či už sa využijú na údržbu ciest, rekonštrukcie škôl, starostlivosť o zeleň alebo na podporu sociálnych služieb.

Viac na stránke <https://www.banm.sk/scitanie-obyvatelov-2021/>

Ing. Libor Gašpierik

Tvoriť s vami pekné Nové Mesto. Tento cieľ som si dal pri vstupe do komunálnej politiky.

Dúfam, že sa mi za ten čas podarilo niektoré projekty zrealizovať k spokojnosti vás, občanov Nového Mesta, mojich sudov.

Určite ma viacerí poznáte ako zanievca v oblasti záchrany mestských vinohradov. Vinohradníctvo a vinárstvo boli od nepamäti pevnou súčasťou nášho života, nášho mesta, našou identitou. Projekt obnovy niekoľkých hektárov mestských vinohradov pokračuje a prináša plody. Nielen sladké hrozno, ale najmä zachovanie vinohradníckeho charakte-

ru Malých Karpát. Zachránili sme spoločne priestor na víkendovú turistiku či cyklistiku vo vinohradoch.

V súčasnosti už máme pripravený ďalší hektár na záchranu vinohradníckym ústavom SR je podpísaná, teraz čakáme, ako sa k uvedenému postaví pán primátor a či delimituje pozemok priamo do správy mestskej časti.

V tomto roku sme spolu s kolegami z Novomestského okrasňovacieho spolku rozšírili aktivity aj v ďalšej oblasti podpory a ochrany životného prostredia, a to priamo na streche Tržnice Trnavské mýto, kde sme osadili 4 úle. Teda 200 000 pracovníčok, včielok, ktoré budú ochraňovať naše najbližšie okolie. Plody ich poctivej práce uvidíme všetci na jar a v lete, v našich predzáhradkách,

na balkónoch, v uliciach, na lúkach či v parkoch. A, samozrejme, pokračujeme aj v spolupráci s našimi základnými školami na Jeséniovej a Českej ulici. Tamojšie deti sa pri maľovaní úľov či stáčaní medu stali krstnými rodičmi našich životodarných včelstiev.

Samozrejme, ako predseda komisie pre Tržnicu pokračujem v spolupráci na novom reštarte Tržnice na Trnavskom mýte, jej revitalizácii a iných dobrých veciach :-). Ak máte chuť, nápady a vôľu, pridajte sa. Ďakujem za vašu podporu.

Kontakt:

FB: Libor Gašpierik -
Spolu pre krajšie Nové Mesto,
email: libor.gaspierik@gmail.com,
tel: 0908 679 885,
Instagram: Libor Gašpierik

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Investície najmä do škôl, no menia sa aj komunikácie

Rekonštrukciu technológie výmeníkovej stanice v Základnej škole Za kasárňou si vyžiadala havarijný stav, ktorý sa prejavil na konci minuloročnej vykurovacej sezóny. Mestská časť preto bezodkladne pristúpila k rekonštrukcii horúcovodnej odovzdávacej stanice tepla. Počas leta a začiatkom jesene boli všetky potrebné práce zrealizované a škola už

využíva nové moderné zariadenia na vykurovanie, ako aj prípravu teplej úžitkovej vody.

Investície smerovali v poslednom období aj do základnej školy Sibírska. V septembri sme tu zrekonštruovali vstupnú

časť budovy, pričom sa zároveň pristúpilo k zatepleniu a aplikácii nových omietok na upravovaných plochách.

V oblasti pripravovaného rezidenčného parkovania upravujeme nájazdy na parkovacie miesta ich sklopením alebo znížením. V prvej fáze sa úpravy uskutočnili na uliciach Kalinčiakova a Družstevná, postupne sa pracovníci

a mechanizmy presúvajú na ďalšie ulice v pilotnej zóne.

Aké projekty sa pripravujú?

Budova gymnázia na Českej ulici potrebuje úpravy, ktoré by mali priniesť jej úspornejšiu prevádzku. V uplynulých týždňoch sa uskutočnila súťaž vo verejnom obstarávaní a mestská časť vybrala dodávateľa projektovej dokumentácie na návrh energetických opatrení, ktorý posúdi tepelno-technický stav budovy a na základe návrhu energetických opatrení vypracuje realizačnú projektovú dokumentáciu.

Vo fáze spracovania projektu je komplexná rekonštrukcia bytových domov na Bojníckej ulici. Po desaťročiach využívania si budovy vyžadujú rozsiahle opravy vnútorných priestorov, vodovodných potrubí, kanalizácie, elektroinštalácie, zateplenia obvodového plášťa i strechy.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Socha mamičky sa zaskvie v pôvodnej kráse

V minulosti zákon priamo predpisoval staviteľom, aby určité percento z rozpočtu venovali na doplnenie architektúry umeleckými dielami. Sídlišká získali vďaka tomu hodnotné akcenty, ich obyvatelia sa denne a celkom prirodzene stretávali s tvorbou najlepších slovenských výtvarníkov. Mimoriadne šťastie malo v tomto ohľade novomestské sídlisko „Februárka“, kde vznikla doslova galéria na ulici a v nej diela od takých majstrov, akými boli Alexander Trizuljak, František Draškovič, Václav Kautman, Tibor Bártfay, Ladislav Snopce či Juraj Hovorka. Na mnohých sochách sa už podpísal zub času a, žiaľ, neraz aj vandalizmus. Preto informácia, ktorú nám poskytol starosta Rudolf Kusý, rozhodne poteší mnohých Novomešťanov.

„Keď som bol malý, chodili sme občas s mamou za nákupmi do Pokroku, ako sa vtedy volalo miestne obchodné centrum. A ja som nikdy nezabudol odbehnúť a pristiaviť sa pri soche mamy s dieťaťom,“ zaspomínal si Rudolf Kusý na svoje prvé stretnutie s krásnou pieskovcovou sochou vytvorenou akademickým sochárom Františkom Draškovičom v roku 1958. „Dnes mám obrovskú radosť. Našli sme kvalitného reštaurátora a tiež sponzora, vďaka ktorým bude socha obnovená v plnej kráse. A po nej budú nasledovať ďalšie. Teším sa na to, keď vám ju ukážem tak, ako si ju pamätám z detstva!“

Jana Škutková, snímka archív redakcie

Športovisko sa zmenilo pred očami

Staré športové ihrisko na Ladzianskeho ulici pamätá veľa, veď na ňom vyrástla nejedna generácia Kramárčanov. Po rokoch využívania však pohľad na obľúbené ihrisko už nebol príliš lákavý...

Keď sa začala plánovať obnova športoviska, dostali miestni obyvatelia priestor na vyjadrenie svojich predstáv. A vedeli ho využiť! V prvej etape bola potrebná sanácia svahu oporným múrom, odvod vody vyriešila drenážna kanalizácia okolo celej plochy ihriska.

Športovisko dostalo nové oplatenie, aby už hráčom „neutekala“ lopta. Moderný odpružený športový povrch je prispôsobený na hranie všetkých bežných loptových hier.

Od konca októbra už ihrisko slúži svojmu účelu. No úpravy ešte neskončili. Osvetlenie a tribúna majú byť dobudované v priebehu novembra. A ak to počasie dovoľí, ešte pred koncom roka dotvoria šedivé múry okolo športoviska „umelci ulice“ sprejerskou kompozíciou.

 BRATISLAVA

Rekonštrukciu športového ihriska na Ladzianskeho ulici podporilo Hlavné mesto SR Bratislava príspevkom vo výške 90 000 eur.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Bilbordy postupne zmiznú z majetku mestskej časti

Problematika znižovania vizuálneho smogu je čoraz aktuálnejšia. Verejný priestor je doslova zamorený reklamnými nosičmi, ktoré sa nachádzajú na uliciach, plotoch či fasádach budov. Bilbordy sa začali v Bratislave postupne osádzať začiatkom 90. rokov po zmene spoločenského zriadenia. Obnovila sa možnosť podnikat' a začínajúce firmy hľadali priestor na propagáciu svojich tovarov a služieb. Bilbordy, megabordy, obrazovky, citylighty či rôzne reklamné trojnožky zaplavili verejný priestor.

V tom čase sa nikto nezamýšľal nad podrobnou reguláciou umiestňovania reklamných nosičov. Bolo potrebné prijať množstvo nových zákonov, táto oblasť išla bokom, postupne sa však situácia stala neúnosnou. Umiestňovanie vonkajšej reklamy je v súčasnosti legislatívne regulované najmä stavebným zákonom, cestným zákonom, zákonom o dráhach či zákonom o ochrane pamiatkového fondu. Žiaľ, táto úprava je nedostatočná a umožňuje rozsiahle bujnenie vonkajšej reklamy, pre ktorú sa začal používať výstižný pojem vizuálny smog. Aj samosprávy v minulosti často prenajímali svoje pozemky či ploty súkromným spoločnostiam.

Argumentom pre osadenie bilbordov bolo získanie dodatočných finančných prostriedkov do rozpočtu. U nás takto postupovali hlavne príspevková organizácia EKO-podnik VPS a jednotlivé základné školy.

Bilbordy na majetku mestskej časti sa nachádzajú napríklad na plote rekreačného areálu Kuchajda, detského ihriska Nová doba, či Základnej školy na Kalinčiakovej ulici. Preto som v predchádzajúcom volebnom období pripravil uznesenie miestneho zastupiteľstva, podľa ktorého nájom pre umiestnenie bilbordov musia byť schvaľované miestnym zastupiteľstvom. Takýmto spôsobom sa podarilo ukončiť nájom pre bilbordy na Základnej škole na Jeséniovej ulici. Vlastník ich doteraz neodstránil, preto mestská časť požiadala o ich odstránenie súdnou cestou.

Tentokrát sme sa s kolegami rozhodli ísť ešte ďalej. Na októbrové zastupiteľstvo sme spoločne s Liborom Gašpírikom a Vladimírom Volfom pripravili uznesenie, v ktorom sme požiadali sta-

roštu, aby zabezpečil ukončenie všetkých platných nájomných zmlúv, ktoré uzatvorila mestská časť, jej rozpočtové organizácie a príspevková organizácia EKO-podnik VPS na dobu neurčitú a ktorých účelom je nájom pozemkov, plotov, stien, prípadne iných plôch na umiestnenie reklamných zariadení. Pri nájomných zmluvách uzatvorených na dobu určitú sme požiadali, aby tieto neboli predĺžované a taktiež aby neboli uzatvárané nové nájomné zmluvy.

Podobnou cestou sa vydalo v tomto volebnom období aj hlavné mesto. V súčasnosti pripravuje aj zmeny a doplnky územného plánu Bratislavy, ktoré určia jednotné pravidlá pre umiestňovanie reklamných stavieb na území hlavného mesta. Taktiež Bratislavský samosprávny kraj nebude predlžovať zmluvy na umiestňovanie bilbordov na pozemkoch a plotoch škôl vo svojej správe a postupne ukončí existujúce. Ak by sa k takémuto postupu pridali aj štát, jeho organizácie, obchodné spoločnosti s jeho majetkovou účasťou a verejnoprávne inštitúcie, situácia s vizuálnym smogom by sa radikálne zlepšila.

Tomáš Korček

Novomestské úle dostali nové šaty

Deti milujú farby, štetce, obrázky a tvorenie. To bol impulz Novomestského okrášľovacieho spolku, ktorý oslovil

kolibskú Základnú školu na Jeséniovej ulici, aby sa zhostila kreatívneho projektu. Riaditeľka školy Zuzana Salíniová s učiteľkou a gestorkou výtvarnej výchovy Júliou Vydrnákovou dali dohromady nadšenú skupinu žiakov. Domácou úlohou bolo vytvoriť veselé a krásne bývanie pre 200 000 včiel na streche Novej tržnice na Trnavskom mýte.

Oznámili sme, že máme pripravené štyri úle a zanedlho prišiel od mladých výtvarníkov návrh, s ktorým sme okamžite súhlasili. ZŠ Jeséniova nesie názov Škola štyroch ročných období, čo sa pre-

javilo v kreatívnom riešení - úle budú symbolizovať jar, leto, jeseň a zimu.

Dali sme sa do práce, zaobstarali zdraviu neškodné farby, štetce, zabezpečili včielky tak, aby nevyleteli a niekoho nepoštipali.

Deti pracovali jeden deň priamo v teréne. Výsledok môžete posúdiť sami. Boli sme nadšení a vďační, veľmi sa nám nové obydlia páčia. Môžeme prehlásiť, že aj od včelstiev prišla spokojná odpoveď s prísľubom, že za odmenu prinesú deťom ešte viac medu.

Pokračovanie na str. 8

Dokončenie zo str. 7

Školáci sa stali adoptívnymi rodičmi včelstiev a projekt „Novomestské včeličky štyroch ročných období“ bude pokračovať. Kolibské deti pomôžu s celoročnou starostlivosťou, v budúcom roku sa zúčastnia aj na stácaní medu. My zas pridáme s včelárom Dušanom Geschwandtnerom na vyučovanie, kde čo-to povieme o ich živote a prínose.

Osobitne chceme poďakovať riaditeľovi EKO-podniku VPS Vladimírovi Mikušovi za vytvorenie skvelých podmienok a zabezpečenie priestoru v rámci strediska Tržnice, rovnako aj priaznivcom včelárstva Branislavovi Filipovičovi a Tomášovi Korčekovi, ktorí sa postarali o nevyhnutné materiálo-technické

podmienky projektu. Pripravujeme aj ďalšie úle, budú na streche Fresh Marketu na Tomášikovej ulici a ich adoptív-

nými rodičmi budú tentoraz deti zo Základnej školy Česká.

Text a snímky Libor Gašperik

Potešenie pre oči

Staršia generácia s nemalou dávkou nostalgie spomína, ako v minulosti kvitli na jar v Bratislave záhony tulipánov. Neskôr ich vystriedali ruže a ozdobné kríky, tie počas letných mesiacov skrášľovali parky aj okolie domov.

Na tradíciu kvitnúceho mesta nadviazal Rudolf Kusý, keď sa pred 10 rokmi rozhodol pravidelne rozdávať obyvateľom tisíce tulipánových cibuliek a letničiek. Ľudia, ktorí ich zasadili, urobili radosť sebe aj okoloidúcim.

Tohto roku sú osobné stretnutia rizikom. Preto 20-tisíc cibuliek od starostu vysadili pracovníci EKO - podniku, aby nás pohľad na hrých poslov jari potešil o pár mesiacov.

Ani na jeseň nezostali novomestské ulice smutné. Kvetinárstvo rodiny Vámošovej rozvozkvetov.sk darovalo našej mestskej časti niekoľko stovák sadeníc chryzantém. Tými skrášľili kolegovia z podniku verejnoprospešných služieb najmä okolie Račianskeho mýta.

(jš)

Podpor gastro v Novom Meste

Priatelia, nalejme si čistého slovenského vína...! Žiaľ, situácia je vážna! Žijeme ťažké časy a každý jeden z nás si nesie svoj „korona“ kríž. Niektorí väčší, niektorí menší... A potom máme ťažko skúšaných ľudí z gastronómie.

Už počas prvej vlny zažili veľký pád, z ktorého sa menšie podniky (naše obľúbené kaviarničky, čokoládovne, čajovne, reštaurácie, či burgrárne) len ťažko pozviechali. Obmedzenia, ktoré boli zavedené, nerobili vrásky len majiteľom týchto prevádzok, ale aj zamestnancom v nich, dodávateľom a, samozrejme, netešilo to ani nás – „štangastov“. Už Aristoteles vravel, že človek je predsa spoločenský tvor, a príjemná večera, kavička na terase, teplý čaj alebo čokoláda bola doposiaľ akási dôležitá sociálna psychohygiena, vďaka ktorej si slečna čašníčka mohla z výplaty zaplatiť hypotéku či kuchár užiť rodinu. Ergo naša účasť v tomto „biznise“ je esenciálna. Žiaľ, aktívny spoločenský život tohto druhu bol a opäť je z objektívnych dôvodov veľmi obmedzený. Bez nás – klientov/konzumentov, často už aj priateľov, tento gastro cyklus nefunguje.

V Novom Meste je mnoho skvelých podnikov, či už s obľúbenými burgrami, špeciálnymi dobrotami pre vegetariánov a vegánov, klasických podnikov, kaviarní, stánkov či krčmičiek, ktoré druhú vlnu koronakrízy už naozaj nemusia ustáť. A povedzme si úprimne, bolo by nám to veľmi ľúto.

Nuž, situácia je zlá, ale nie beznádejná, a pomôcť môže každý z nás. Stále máme možnosti ako podporiť naše obľúbené

gastro podniky a nenechať tú malú beštú, aby nám vzala možnosť dobre sa najesť a zahnať smäd. Môžeme tieto podniky podporiť, a to úplne jednoducho. Skúste napríklad objednávku napriamo. Či už pre seba alebo ako prekvapenie pre rodinu. Je to jednoduché, len si objednať a vziať so sebou. Je to cesta, síce kľukatá, ale spoločne ju zvládame. Navyše, nemusíte doma variť a môžete takto získaný čas využiť pre seba alebo svoju rodinu.

A ak nám zostane čas alebo máme vôľu podporiť obľúbený podnik aj malou recenziou, ktorá prevádzkovateľov a ľudí pracujúcich v nich určite poteší a nám ostatným pomôže vo výbere, rozhodovaní sa, urobme tak. Dnes to ide veľmi jednoducho – postarajú sa o to sociálne siete. Napíšte na Facebook či Instagram, pozdieľajte či len povedzte susedom, zavolajte kamošovi... možností je veľa.

Využime ich a **PODPORME GASTRO v NOVOM MESTE.**

#podporgastrovnovommeste

Vladimír Volf, Peter Weiss

Povinnosť registrácie chovu ošípaných

Na základe požiadavky Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Bratislava - mesto (ďalej RVPS) v súvislosti s vážnou situáciou v šírení afrického moru ošípaných informujeme všetkých chovateľov ošípaných na území mestskej časti Bratislava-Nové Mesto na ich **povinnosť mať zaregistrované chovy aj v prípade, ak chovajú iba jeden kus ošípanej**. Registráciu je potrebné vykonať doručením žiadosti na RVPS Bratislava - mesto, Polianky 8, 841 01 Bratislava. Popri žiadosti o splnenie tejto povinnosti vyzývame chovateľov k ostražitosťi a dodržiavaniu biologickej ochrany vlastných chovov.

Podmienkami biologickej bezpečnosti sú napríklad:

- ošípané nesmú prísť do styku s ošípanými z iných chovov a ani s diviakmi;
- pri vstupe a výstupe z maštale musia byť zabezpečené hygienické opatrenia;
- poľovníci 48 hodín po poľovačke nesmú byť v kontakte s ošípanými;

- slama z oblasti s výskytom afrického moru sa nemôže používať na podstielku, na kŕmenie sa nesmie používať čerstvá tráva a zrnovina z takejto oblasti;
- budovy chovov musia byť postavené tak, aby sa do nich nedostali diviaky ani iné zvieratá (hlodavce, mačky...);
- každá zmena v správaní ošípanej sa musí hlásiť na príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu alebo súkromnému veterinárovi.

V prípade výskytu afrického moru ošípaných v chove s nedostatočnou biologickou ochranou stráca chovateľ nárok na odškodné alebo poistné. Ak chovateľ nie je registrovaný, automaticky nedostane odškodnenie a bude mu uložená sankcia za neregistrovaný chov.

Príslušné tlačivá na registráciu chovu (aj jednej ošípanej) spolu s usmernením a postupom nájdete na stránke <https://www.banm.sk/17895-sk/registracia-chovu-osipanych/>

(ref. ŽP, MÚ BANM)

Stojisko triedeného odpadu zničili plamene. Čo prekážalo vandalom?

Nepříjemné prekvapenie zažili obyvatelia Ľudovej štvrte a okolia, keď svoje stojisko triedeného odpadu našli začiatkom septembra zničené a vyhoreté do tla. Uzamykateľná konštrukcia obložená drevenými doskami pôsobila v nedávno zrekonštruovanom parku na Ľudovom námestí prirodzene a esteticky, architektom sa vydarila. Žiaľ, svojmu účelu slúžila len približne dva roky. S najväčšou pravdepodobnosťou išlo o vandalský čin a udalosť vyšetruje polícia. Je smutné, že vynaložené prostriedky aj naše spoloč-

né úsilie v okamihu padnú za obeť zlému úmyslu či možno ľahostajnosti. Za zamyslenie stojí aj skutočnosť, že k podobnému incidentu s ohňom prišlo na rovnakom mieste už v roku 2014, keď kontajnery ešte neboli ohradené.

Mestská časť pozostatky po požiari odstránila a miesto vyčistila, nové kontajnerové stojisko nájdú obyvatelia na Háľkovej ulici oproti požiarnej zbrojnici, od januára sa však už počíta so zavedením triedeného zberu odpadu do vriec.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Odpad patrí výlučne do kontajnerov

Niektoré nešváry sa vykorčuľujú naozaj ťažko. Vaše maily a fotografie zaslané do redakcie často upozorňujú, že ľudia kladú ku kontajnerom odpad, ktorý tam vzhľadom na veľké rozmery nepatrí a mal byť odvezený priamo do zberného dvora OLO. Nie je povolené „zapratať“ kontajnery nadmerným množstvom odpadu, ktorý vznikol pri úpravách vašej domácnosti, prípadne uložiť odpad v okolí kontajnerov, ak sú už tieto naplnené. Majme na pamäti, že stojiská triedeného odpadu nám slúžia všetkým spoločne a ak chceme žiť v čistom a príjemnom prostredí, vzájomná ohľaduplnosť a slušnosť sú namieste.

Za čím sa oplatí zájsť do Tržnice

Nová Tržnica na Trnavskom mýte začala písať svoju históriu v roku 1984. V prvých rokoch svojej prevádzky bola doménou malopredajcov poľnohospodárskych a záhradníckych produktov, najmä ovocia, zeleniny a kvetov. V 90. rokoch sa dopyt zákazníkov zmenil, pribudli odevy, textil, drogistický tovar aj ďalšie priemyselné výrobky. Masívny nástup hypermarketov po roku 2000 však spôsobil, že drobní predajcovia farmárskych produktov už nedokázali konkurovať cenám v obchodných sieťach. Štruktúra stánkov v Tržnici možno nevyhovie každému, nájde sa tu však dosť zaujímavých prevádzok. Za tými sa sem oplatí prísť a majú svojich stálych zákazníkov.

Veľa ľudí chodí do Tržnice kvôli kvetom, ich predajcovia tu pôsobia už od konca 80. rokov. Rovnakú tradíciu tu majú pulty s ovocím a zeleninou, v budúcnosti by sme ich počet chceli ešte zvýšiť. Ak budete mať trochu šťastia, v príjemnej kaviarni a cukrárni Samé dobroty stretnete starého pána, ktorý tu zvykne hrať na pianino. Prevádzka vyrába pestrý sortiment výborných zákuskov. V strednej časti prizemia nájdete predajne kvalitného slovenského mäsa a mäsových výrobkov, napr. Starý mäsiar. Aj stánky s mliečnymi výrobkami ponúkajú tradičné slovenské výrobky, ako sú parenice či obľúbené korbáčiky. Dnes už kultovú „retro“ predajňu Ryba – Lahôdky na prvom poschode navštevujú mnohí známi gurmáni. Ponúka rybacie a iné šalá-

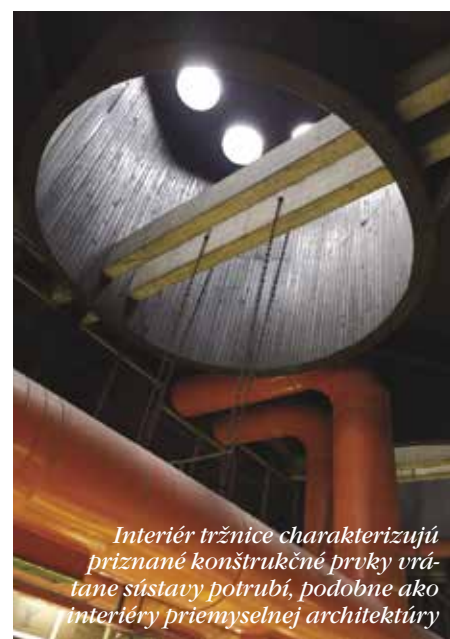
ty, ale aj čerstvo vyprážané ryby, ktoré sú skutočnou pochúťkou. Hneď vedľa nej je aj predajňa živých rýb, ktorá má denne v ponuke kapry, často aj šťuky, sumce či amury. Podobnú predajňu dnes v Bratislave tak ľahko nenájdete.

Budova Tržnice stojí na jednej z najfrekventovanejších križovatiek v Bratislave na rozhraní mestských častí Nové Mesto, Ružinov a Staré Mesto. Ľahko sa sem dostanete linkami MHD, pre osobné autá je k dispozícii 120 parkovacích miest. Budova Tržnice od významného slovenského architekta Ivana Matušíka je monumentálna a nadčasová. Preto nový plán revitalizácie nechce zasahovať do celkového konceptu stavby, skôr odstrániť nevhodné zásahy za posledných 25 rokov a udržať jej pôvodný architektonický výzor.

Nový riaditeľ EKO-podniku Vladimír Mikuš v spolupráci s marketingovým manažérom Tržnice Marošom Mačuhom pripravujú stratégiu, ktorá má v zaujímavých priestoroch rozprúdiť život. Vyššiu návštevnosť chcú dosiahnuť predovšetkým zmenou sortimentu. Skúsenosti s podobnými miestami doma aj v zahraničí hovo-

ria, že väčšina návštevníkov sem chodí za jedlom. „Preto do centrálneho, dnes len málo obsadeného priestoru plánujeme umiestniť street food court. Spolu by tu malo pribudnúť približne 15 nových predajných miest s pestrú ponukou domácej aj zahraničnej gastronómie. Mohla by k nim patriť panázijská reštaurácia, vinotéka so zameraním na malokarpatské vína a viaceré kaviarne. Radi by sme

Interiér tržnice charakterizujú priznané konštrukčné prvky vrátane sústavy potrubí, podobne ako interiery priemyselnej architektúry

tu videli predaj langošov, šišiek, kačaciny s lokšami, remeselné piva, talianskych lahôdok a čerstvých cestovín, ale aj poké bar, mexický, indický či thajský street food. So všetkými prevádzkovateľmi týchto konceptov v súčasnosti rokujeme a veríme, že keď skončí pandémia koronavírusu, podarí sa nám uzavrieť nové zmluvy. Paralelne overujeme technické možnosti úpravy priestorov,“ prezradil o plánovaných zmenách Vladimír Mikuš.

Jednotlivé predajné miesta budú usporiadané tak, aby vynikli prevádzky, ktoré dávajú Tržnici špecifický charakter, napríklad stánky s farmárskymi produktmi. Tržnica by sa mala stať multigeneračným miestom, príťažlivým nielen pre staršiu generáciu, ale aj rodiny s deťmi či mládež. Interiér aj exteriér Tržnice umožňujú usporiadanie príležitostných trhov, jarmokov, búr, v pláne je aj oživenie prostredníctvom rôznych kultúrnych podujatí.

Máte aj vy zaujímavý koncept, ktorý by sa do Novej tržnice hodil? Skontaktujte sa s nami na adrese trznica@ekovps.sk, radi ho s vami prediskutujeme.

(eko), snímky archív

PARKOVANIE V NOVOM MESTE

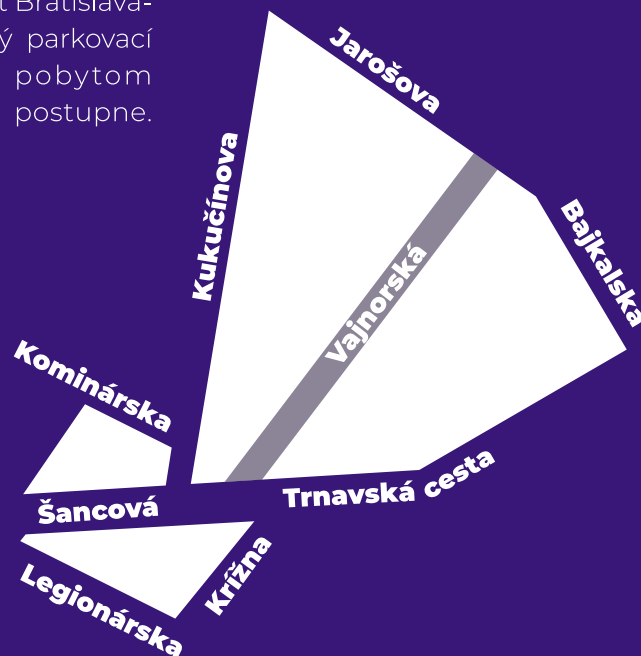
Prečo potrebujeme regulované parkovanie

Parkovanie v celej Bratislave predstavuje dlhodobý problém a naším cieľom je postupne ho vyriešiť tak, aby v Novom Meste mali prednosť Novomešťania a Novomešťanky. Mestská časť Bratislava-Nové Mesto preto spúšťa od decembra 2020 pilotný parkovací systém, ktorý preferuje obyvateľov s trvalým pobytom v Novom Meste. Parkovací systém bude nabiehať postupne.

Začíname v zóne Tehelného poľa. Lokalita pilotného projektu je ohraničená Trnavskou cestou, Bajkalskou ulicou a ulicami Krížna, Legionárska, Račianska a Kukučínova.

Registrácie rezidentov, ktorí budú zvýhodnení, budú prebiehať v decembri, teda súčasne so spusteným regulovaným parkovaním. Počas tohto mesiaca sa Novomešťanom, ktorí sa ešte nestihli zaregistrovať, pokuty udeľovať nebudú. To sa, samozrejme, netýka „cezpoľných“, ktorí od 1. decembra môžu v pilotnej zóne krátkodobo zaparkovať, len ak uhradia príslušný poplatok.

Typy kariet

PARKOVACIE KARTY

Rezidentská

Na získanie rezidentskej parkovacej karty má nárok rezident - fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt v zóne regulovaného parkovania a má vzťah k motorovému vozidlu. Držiteľ karty môže v zóne parkovať po celý deň bez obmedzení. Na jeden byt môžu byť za príslušnú úhradu vydané maximálne tri rezidentské karty.

Bonusová

Novomešťan s trvalým pobytom v mestskej časti, avšak mimo pilotnej zóny Tehelné pole, má za úhradu nárok na bonusovú kartu. Vďaka nej bude môcť v pilotnej zóne parkovať bez ďalšej úhrady 2 hodiny denne. Jednému žiadateľovi prináleží maximálne jedna bonusová karta.

Návštevnícka

Rezident má zdarma nárok na návštevnícku kartu. Jednému bytu prináleží jedna takáto karta, vďaka ktorej môžu návštevy dočasne parkovať v zóne bez ďalšej úhrady: 100 hodín ročne (ak je na daný byt vydaná aspoň jedna rezidentská karta), 150 hodín ročne (ak na daný byt nie je vydaná žiadna rezidentská karta).

Abonentská

Osoba, ktorá podniká a má sídlo firmy či prevádzky v zóne, môže požiadať o vydanie abonentskej karty. Jednému žiadateľovi je možné za úhradu vydať len jednu abonentskú kartu pre jednu zónu. Na vydanie tejto karty nie je právny nárok, rozhoduje sa na základe aktuálnej dopravno-regulačnej situácie.

REZIDENTSKÝCH KARIET

Rezidentská na 1. auto

možnosť ročného parkovania
vo vlastnej zóne
100 hodín parkovania ročne
pre návštevy v pilotnej zóne

39 € /ročne

Rezidentská na 2. auto

možnosť ročného parkovania
vo vlastnej zóne

150 € /ročne

Rezidentská na 3. auto

možnosť ročného parkovania
vo vlastnej zóne

500 € /ročne

OSTATNÝCH KARIET

Návštevnícka

0 € /ročne

Bonusová

10 € /ročne

Abonentská

1500 € /ročne

KRÁTKODOBÉHO PARKOVANIA

Platba cez SMS na tel. č. 2200:

KÓD (medzera) **EČV** (medzera) **POČET HODÍN**

Vzor SMS: NM1 A1 BL123AB 1

Ak nie ste obyvateľ Nového Mesta a potrebujete v zóne s rezidenčným parkovaním krátkodobu zaparkovať v čase od 8.00 do 18.00 h, na platbu za parkovanie môžete využiť online aplikáciu, alebo poslať SMS.

Bežné vozidlo

1,50 € / hod.

NM1 A1

Vozidlá ZŤP

0,15 € / hod.

NM1 Z1

Elektromobily

0,75 € / hod.

NM1 E1

AKO SA ZAREGISTROVAŤ?

Ste obyvateľ štvrte s regulovaným parkovaním, obyvateľ Nového Mesta, prípadne tu máte obchodnú prevádzku?

Registrácia pre vydanie parkovacej karty je jednoduchá. Vybavíte elektronicky prostredníctvom aplikácie, alebo osobne na Miestnom úrade na Junáckej č. 1 (kancelárie č. 12 a 13 na prízemí)

Online z pohodlia domova

Pripravili sme pre vás jednoduchú možnosť zaregistrovať sa online bez potreby niekam chodiť na **parkovanie.banm.sk**

V klientskom centre na úrade

Naši kolegovia vám radi pomôžu s registráciou a platbou:

PONDELOK až ŠTVRTOK

8 – 12.00 a 13 – 17.00 h

PIATOK 8 – 12.00 a 13 – 14.00 h

POTREBNÉ DOKUMENTY

Dokumenty potrebné pre vydanie rezidentskej alebo bonusovej parkovacej karty:

- a) občiansky preukaz,
- b) technický preukaz alebo osvedčenie o evidencii vozidla časť II,
- c) potvrdenie zamestnávateľa, že žiadateľ môže motorové vozidlo užívať na súkromné účely,
- d) potvrdenie právnickej osoby, že žiadateľ užíva motorové vozidlo právnickej osoby na súkromné účely,
- e) nájomná alebo iná obdobná zmluva s leasingovou spoločnosťou (kópia pre archiváciu, originál k nahliadnutiu).

Dokumenty potrebné pre vydanie abonentskej parkovacej karty:

- a) v prípade právnickej osoby:
 - občiansky preukaz štatutárneho zástupcu žiadateľa, ktorý žiadateľ predloží na kontaktnom mieste k nahliadnutiu; v prípade, ak je štatutárny zástupca žiadateľa zastúpený na základe plnej moci, kópiu plnej moci a originál k nahliadnutiu, pričom v tomto prípade sa splnomocnenec preukáže občianskym preukazom k nahliadnutiu,
 - technický preukaz alebo osvedčenie o evidencii vozidla časť II,
 - nájomná alebo iná obdobná zmluva s leasingovou spoločnosťou,
- b) v prípade fyzickej osoby:
 - občiansky preukaz žiadateľa, ktorý žiadateľ predloží na kontaktnom mieste k nahliadnutiu,
 - technický preukaz alebo osvedčenie o evidencii vozidla časť II,
 - potvrdenie zamestnávateľa, že žiadateľ môže motorové vozidlo užívať na súkromné účely,
 - potvrdenie právnickej osoby, že žiadateľ užíva motorové vozidlo právnickej osoby na súkromné účely,
 - nájomná alebo iná obdobná zmluva s leasingovou spoločnosťou.

Dokumenty potrebné pre vydanie návštevnickej karty:

- a) občiansky preukaz žiadateľa.

ČO POTREBUJETE VEDIEŤ

Kedy budem pri parkovaní pri mojom dome v zóne zvýhodnený?

V zóne môžete parkovať po celý deň bez obmedzení. Navyše, večer v čase od 18.00 hod. do 08.00 hod., sú oprávnení v zóne parkovať iba držiteľia rezidentských, návštevnických, bonusových a abonentských parkovacích kariet.

Som Novomešťan, trvalý pobyt mám mimo zóny, ale bývam v zóne v podnájme, čo teraz?

Budete si môcť kúpiť tzv. bonusovú parkovaciu kartu za 10 eur na rok. Karta vám umožní parkovať v zóne 2 hodiny denne. Nad rámec týchto dvoch hodín budú pre vás platiť podmienky ako pre návštevníka zóny.

Som Novomešťan, trvalý pobyt mám mimo zóny, ale bývam vo vlastnom byte v zóne, čo teraz?

Ak chcete v zóne pravidelne parkovať, môžete si zakúpiť tzv. bonusovú kartu (10 eur ročne).

Nie som Novomešťan, ale žijem v zóne v podnájme, čo teraz?

Budete platiť tak ako iní návštevníci zóny. Riešením, ako na parkovaní ušetriť, je prihlásiť sa na trvalý pobyt v Novom Meste.

Môžem si auto zaregistrovať na susedu, ktorá nemá auto?

Nie. Inak by hrozilo, že ľudia budú obchádzať limity vozidiel na jeden byt.

Čo ak mám trvalý pobyt v zóne, používam osobné auto napísané na príbuzného, ktorý nemá v zóne trvalý pobyt?

Podmienkou vydania rezidenčnej karty je trvalý pobyt a vzťah k motorovému vozidlu. Ak používate cudzie auto, platia preňho pravidlá ako pre nerezidenta.

Čo ak žijeme s manželkou, pričom trvalý pobyt v zóne mám ja, auto je písané na ňu?

Je jedno, na koho z manželov je auto zapísané. Vybavíte si rezidentskú kartu.

Čo ak mám v zóne trvalý pobyt a používam firemné auto na súkromné účely/mám ho na operatívny leasing?

Potrebuje potvrdenie od firmy, že auto používate na súkromné účely a následne si vybavíte rezidentskú kartu.

Som Novomešťan, nebývam v pilotnej zóne a chcem tam zaparkovať?

Budete si môcť kúpiť tzv. bonusovú parkovaciu kartu za 10 eur na rok. Karta vám umožní parkovať v zóne 2 hodiny denne.

Prenajímam byt v zóne, môžem nájomníkom vybaviť rezidenčnú kartu?

Len ak budú mať v byte trvalý pobyt, alebo budú využívať vaše auto, na ktoré bude vydaná rezidenčná karta.

Kde mám parkovať, ak v zóne pracujem?

Na parkovisku vo vlastníctve zamestnávateľa. Alebo kdekoľvek, pričom v čase od 8.00 do 18.00 zaplatíte 1,50 eura za hodinu.

Som ZŤP, doteraz som parkoval pred domom na vyhradenom mieste označenom značkou s EČV môjho auta. Budem mať na to isté miesto nárok aj v rámci regulovaného parkovania? Budem ho môcť mať označené mojim EČV?

Vyhradené miesta ZŤP s dodatkovou tabuľou s EČV, ktoré mali obyvatelia vydané podľa starej vyhlášky (platnej do 31. 3. 2020), zostávajú (aby však zostalo miesto vyhradené, je potrebné, aby obyvateľ podal na miestnom úrade každý rok príslušnú žiadosť). Nové vyznačené miesta pre ZŤP sú už bez dodatkovej tabule – v zmysle novej vyhlášky o cestnom zákone. Tieto vyznačené ZŤP miesta sú určené pre všetkých znevýhodnených občanov.

Viac otázok a odpovedí o parkovaní nájdete na

parkovanie.banm.sk

+421 944 404 641

parkovanie@banm.sk

KÚZLO VIANOC VO VIVO!

- ✓ HYGIENICKÉ PROSTREDIE
- ✓ VONKAJŠIE PARKOVISKO
- ✓ VŠETKO POD JEDNOU STRECHOU

VIVO! - bezstarostné nakupovanie.

Zatiaľ čo si užívate široký výber predajní, značiek a reštaurácií, my sa staráme o vašu bezpečnosť. Prajeme príjemnú návštevu.

vivo-bratislava.sk

VIVO!

BRATISLAVA

0 jednej ploche

V Novom Meste je nejedno priestranstvo, ktoré sociálne vedy pomenovali ako NE-miesto: nikomu nepatrí, nikto zaň nenesie zodpovednosť, ľudia cezeň prechádzajú bez toho, aby ich čokoľvek prilákalo. Keď som sa v roku 2016 prisťahovala na *Februárku*, fádnu, celkom nudnou a mŕtvou sa mi zdala aj plocha medzi domami na ulici Sibírska 58 a 60 (v skutočnosti strecha technickej miestnosti Bratislavskej teplárenskej, a. s. nad

Haľamová, nevšedná vychádzka po mestskej časti sprevádzaná Ivorom Švihranom, debata s pracovníkmi Kancelárie participatívneho rozpočtu o tom, ako sa dá zmeniť naša mestská časť, neskôr aj podpora obyvateľov mestskej časti pri uchádzaní sa o financie z participatívneho rozpočtu. Nepochybne kľúčovou bola spolupráca s architektkami Danicou Pištekovou a Veronikou Michalíkovou z tvorivého zoskupenia WO|V|EN a stretnutie so Zuzanou

**PARTICIPATÍVNY
ROZPOČET**

spôsoby, ako na nej sedieť, ležať, preliezať ju, ležať na nej a pod. Touto hravosťou nedelí, ale vytvára živú líniu. Pritom smery a spôsoby, ako ľudia cez plochu prechádzali, zostali nenarušené. Táto „Nekonečná lavička“ (od WO|V|EN) sa dá obísť po obidvoch stranách, aj prekročiť. Víta vojst aj popod oblúk, ktorý je zámerne nižší, a tak hravý. Nám dospelým treba takýto

schodmi od ul. Thurzova). Len jeden jediný raz som tam stretla mamičku s dcérou hádzať si loptu – pri tej zdržanlivosti miesta sa mi zdalo, že sem museli zablúdiť. Pomyslela som si: *Aký zásah by potrebovalo toto miesto, aby tu ľudia chceli aspoň na chvíľu zostať, niečo zažiť, zahrať sa, porozprávať sa? Čím to je, že miesto tak otvorené vlastne pôsobí ako bariéra?*

Nasledovali situácie a stretnutia „ako na zavolanie“: rozhovor so susedom o tom, že v „64ke“ časť života prežila poetka Maša

Ruskovou, permakultúrnou dizajnérkou a záhradnou a krajinnou architektkou. Keďže pôsobím aj ako sociálna antropologička a vysokoškolská učiteľka, so študentmi Fakulty ekonomických a sociálnych vied Univerzity Komenského v Bratislave a za podpory Ústavu etnológie a sociálnej antropológie Slovenskej akadémie vied sme zrealizovali prieskum na tému, čo je pre dané miesto charakteristické, čo ho definuje. Všetky tieto momenty prispeli k predstave o tom, ako by mohlo toto miesto nadobudnúť svoju hodnotu.

Keďže význam má miesto len taký, aký mu pripisujú ľudia, bolo pre mňa od začiatku dôležité vnímať potreby a nálady ľudí zo štvrte. Podoba miesta má vychádzať zdola. To však neznamená, že zásahy môžu byť len konzervatívne či páčivé. Naopak. Prvý zásah môže byť jemne dráždivý, neočakávaný, prekvapivý. A v tomto prípade mal ľudí v ich nikdy sa nekončiacom tranzite zastaviť, resp. posadiť. Nech má ale lavička iný tvar než obvykle. Nech „námestie“ rozčlení do menších, funkčných zón, aby sa v otvorenej ploche človek nestrácal. Lavička musí kvôli statike kopírovať líniu strešnej výstuže. Je ako dlhá čiara, pritom ponúka monohoraké

popis. Deťom nie. Bez ďalšej nápovedy dokázali uchopiť ponúknuté náznaky a rozvinúť ich v tom, ako s nimi žijú, tešia sa ne, dávajú im nové mená. To je dôkaz, že miesto sa pretvára na sociálne Miesto: „*Mami, pohráme sa ešte Medzi domami?*“

Sila predstáv a ich uskutočnenia je v tom, či pretrvávajú. Miesto neožije ani sa neudeje zo dňa na deň. A nikdy nebude hotové. V druhej etape spolu so Spolkom PAMODAJ a za podpory Nadácie Slovenskej sporiteľne (#mamnato grant pre verejnosť – životné prostredie) vytvárame záhradnú scénografiu s edukačno-ekologickým zázemím, zónou pre spoločenské hry a oživenú poéziou. Cieľom je dosiahnuť postupnú premenu ekológie priestoru podľa návrhov a realizácií samotných užívateľov – tešíme sa akejkoľvek podpore a pomoci zo strany susedov. Nech zmeny podporia genius loci „novej agory“ – miesta pre nápaditú, zodpovednú a aktívnu komunitu. A nech je sila miesta útočiskom pre nás všetkých aj v týchto pandemických časoch! Tak ako píše Maša Haľamová:

*Tiché svetlo sa blíži
v malej svätotajanskej muške.
Pod' ustlať roztúlaným snom
v materinej dúške!*

Jaroslava Panáková
Snímky Jaroslava Panáková (1,2)
a Jana Plevová (3)

Pôvodný stav z roku 2018

Nová škôlka 21. storočia na Kramároch

V Novom Meste vznikli nové miesta pre škôľkarov. Moderná škôlka sa otvára začiatkom decembra a prvé dve triedy začnú chodiť do škôľky už v januári. Deti sa budú stravovať v jedálni s vlastnou kuchyňou. Vnútorne a vonkajšie priestory sú navrhnuté tak, aby podporovali prirodzenú zvedavosť detí.

V bratislavskom Novom Meste na Ďumbierskej ulici, v pokojnom a príjemnom prostredí Kramárov, vznikla nová súkromná materská škôlka pre deväťdesiat detí. Do škôľky **littleBIG** začnú prvé dve triedy chodiť hneď po prázdninách, 4. januára 2021. Od apríla sa otvoria dvere pre ďalšie deti v troch triedach. Personál aktívne pracuje na otvorení a umožňuje rodičom, aby individuálne navštívili škôlku už koncom novembra. Od 7. decembra sa rodičia môžu stretnúť aj s pedagógmi a asistentmi. Aktuálne prebieha prihlasovanie detí do prvých tried.

Deti a príroda

Pobyt v lese prebúdzá zmysly, zvyšuje imunitu, upokojuje, rozvíja fantáziu, em-

patiu a pokoru. Jedným z pilierov vzdelávania v **littleBIG** je budovanie vzťahu detí k prírode a zámerom je, aby deti trávil viac času vonku. Z tohto dôvodu je škôlka umiestnená v bezprostrednej blízkosti Železnej studničky. V nových a veľkorysých priestoroch sa každá učebňa pozerá na bratislavský lesopark.

Integrálne vzdelávanie

Škôlka **littleBIG** prináša na Slovensko unikátny koncept integrálneho vzdelávania detí v predškolskom veku. Je zamerané na komplexný rozvoj dieťaťa cez viaceré výchovno-vzdelávacie metódy a prístupy. „*Chceme viesť deti s láskou a radosťou k zodpovednosti a samostatnosti, rozvíjať ich osobnosť v harmonickom a podnetnom prostredí. Prírodnou cestou vytvoriť pozitívny vzťah k športu a pohybu, aby si každé dieťa našlo vlastnú cestu k tomu, čo ho najviac baví,*“ podotýka riaditeľ škôľky Michal Kubalák.

Stimulujúce prostredie

Škôlku tvorí niekoľko vzájomne prepojených miestností vrátane herní, experimentárne, multisenzorické miestnosti Snoezelen, vlastnej kuchyne, divadla, veľkého ihriska, lúky a lesa. Dôležitým

zámerom architektonického návrhu bolo, aby deti mali na jednom mieste všetko od záujmových krúžkov cez spoločné aktivity s celými rodinami. Veľký dôraz sa kladie na kvalitnú a vyváženú stravu z čerstvých lokálnych surovín. V ďalšej etape výstavby pribudne aj bazén s jemne slanou vodou a infrasauna alebo telocvičňa, prípadne špeciálna herňa. „*Ďalšiu etapu radi preberieme aj s rodičmi. Chceme, aby sa k nej vyjadrili a aby sme spoločne našli to najlepšie riešenie pre deti,*“ hovorí Ivana Kaliská Klapková, majiteľka škôľky **littleBIG**.

Multilingválne vzdelávanie

Súčasťou pedagogického zboru sú aj asistenti, ktorí s deťmi komunikujú vo svojom cudzokrajnom materinskom jazyku. Tento koncept predstavuje inovatívnu výučbu jazykov, vďaka ktorej si deti prirodzenou a nenásilnou formou plynule osvojujú cudzie jazyky.

Pozitívna psychológia

Koncept šťastného dieťa funguje na princípoch uplatňovania pozitívnej psychológie. Deti sa učia rozvíjať silné stránky svojho charakteru, psychickú odolnosť, vďačnosť, pozitívne emócie a vytváranie pozitívnych sociálnych vzťahov či žitie vo „flow“.

Do škôľky **littleBIG** môžu rodičia prihlásiť svoje deti vo veku od dvoch rokov už teraz. Deti budú môcť v škôlke tráviť čas počas pracovných dní aj prázdnin od 7. do 18. hodiny. Všetky ďalšie informácie o zápise nájdete na webe www.littlebig.sk/zapis

Kam sa obrátiť, keď potrebujete pomoc

Užitočné informácie o sociálnych službách poskytovaných mestskou časťou

Každý z nás by chcel zostarnúť v dobrej fyzickej i psychickej kondícii. Aj keď nám vyšší vek prináša múdrosť a skúsenosti, neraz ho sprevádza ubúdanie síl a zhoršenie zdravotného stavu. Mestská časť Bratislava-Nové Mesto poskytuje niekoľko typov sociálnych služieb, ktoré uľahčia človeku odkázanému na pomoc iných prekonať mnohé životné prekážky.

Pri všetkých uvedených službách platí, že sú poskytované obyvateľom s trvalým pobytom v našej mestskej časti. Potrebne formuláre žiadostí nájdete na stránke <https://www.banm.sk/oddelenie-socialnych-sluzieb/>

Stravovanie dôchodcov

O pomoc vo forme stravovania môžu požiadať obyvatelia, ktorí sú poberateľmi starobného alebo invalidného dôchodku a okrem neho nedisponujú žiadnym iným príjmom. V súčasnosti sa teplé

obedy vydávajú každý pracovný deň v štyroch denných centrách seniorov - na Račianskej, Sibírskej, Športovej a Vajnorskej ulici. V závislosti od výšky príjmu vám môže mestská časť poskytnúť finančný príspevok na zníženie ceny stravej jednotky.

Ak chcete využiť službu stravovania, budete potrebovať:

- žiadosť o poskytovanie stravovania, resp. poskytovanie finančného príspevku na stravovanie dôchodcov
- potvrdenie o príjme (druh a výška dôchodku)

Žiadosť môžete podať **osobne na miestnom úrade**, elektronicky na adrese podatelna@banm.sk alebo písomne na adrese Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto, Junácka 1, 832 91 Bratislava. Viac informácií získate na tel. čísle 02 / 49 253 377 alebo www.banm.sk/2454-sk/denne-centra-seniorov/

Posúdenie odkázanosti na sociálnu službu

Táto služba je určená obyvateľom, ktorí budú využívať sociálne služby **v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári** alebo formou **opatrovateľskej služby**.

Posúdenie odkázanosti pozostáva zo sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti. Konanie sa začína podaním žiadosti o posúdenie odkázanosti a je ukončené nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o odkázanosti.

Aké podklady budete potrebovať:

- žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu,
- na účely tohto konania je potrebné doložiť k žiadosti aj lekárskeho nálezu (tlačivo vyplní obvodný lekár) alebo prepúšťaciu správu z hospitalizácie nie staršiu ako 6 mesiacov,
- pre vykonanie sociálnej posudkovej činnosti je potrebné dohodnúť osobný kontakt pracovníka oddelenia sociálnych služieb s posudzovanou osobou.

Bližšie informácie získate na telefónnom čísle **02/49 253 413** alebo na webstránke <https://www.banm.sk/socialne-posudzovanie/>

Domáca opatrovateľská služba

Ak človek zo zdravotných alebo sociálnych dôvodov nie je schopný postarať sa o seba sám ani s pomocou blízkych, riešením situácie môže byť opatrovateľská služba. Ide o terénnu formu pomoci poskytovanú počas pracovných dní v domácom prostredí odkázaných osôb. Rozsah úkonov sa určí na základe posudku o odkázanosti a po vzájomnej dohode. Domáca opatrovateľská služba môže zahŕňať pomoc pri stravovaní, úkonoch osobnej hygieny, obliekaní a vyzliekaní, pomoc pri starostlivosti o domácnosť, presunoch k lekárovi alebo na iné dôležité miesta, prípadne ďalších aktivít a úkonoch.

Ako postupovať pri vybavovaní:

- Prvým potrebným krokom je získanie rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu, ako je popísané v predchádzajúcom texte.
- V ďalšom kroku podáte žiadosť o poskytovanie domácej opatrovateľskej služby na sociálnom oddelení Miestneho úradu Bratislava-Nové Mesto (Junácka 1, III. poschodie, kancelárie číslo 307 a 308).

Povinnými prílohami k tejto žiadosti sú:

- právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu,
- posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- rozhodnutie o výške aktuálnych dôchodkových dávok,
- vyhlásenie o majetku s podpisom overeným u notára.

K nahliadnutiu sa predkladá občiansky preukaz žiadateľa.

- Ak spolu s opatrovateľskou službou chcete požiadať aj o dodanie obedov do domácnosti, priložíte tiež žiadosť o poskytovanie stravovania. Ďalšie informácie o potrebnom materiálnom vybavení vám poskytne pracovníčka sociálneho oddelenia.

Bližšie informácie na tel. číslach **02 / 49 253 226, 49 253 130**, ako aj na webstránke mestskej časti <https://www.banm.sk/opatrovatejska-sluzba/>

Sociálna výdajňa

Novomestská sociálna výdajňa sídli na prvom poschodí v Tržnici na Trnavskom mýte. Už od roku 2012 pomáha dôstojne prežiť ľuďom, ktorí sa ocitnú v hmotnej núdzi. Jej klientmi sa môžu stať

obyvatelia rôzneho veku, nielen seniori. Využívajú ju napríklad občania a rodiny, ktoré sa ocitnú v náhlej krízovej situácii, rodiny s deťmi, ktorých súhrnný príjem je nižší ako jedenapolnásobok príslušných súm životného minima, poberatelia dôchodku do výšky 450 eur, ktorý je jediným zdrojom ich príjmu.

Ako služba funguje a ako si vybrať prístup k nej:

Zaujímcom, ktorí splnia určité podmienky a zaplatia jednorazový poplatok 5 eur za čipovú kartu, sa potraviny a iný tovar osobnej spotreby poskytujú

bezplatne. V závislosti od svojej sociálnej situácie má každý klient pridelený počet bodov, ktoré môže vyčerpať. Väčšinou to vychádza na jeden väčší nákup týždenne, do ktorého sa „zmestí“ mäso, mliečne výrobky, zelenina a ovocie, chlieb, trvanlivé potraviny, ale aj bežný sortiment tovaru z drogerie.

Žiadosť o poskytovanie pomoci v sociálnej výdajni spolu s požadovanými prílohami odovzdáte po overení pracovníkom oddelenia sociálnych služieb v podateľni miestneho úradu. Keďže prílohy a podmienky sú pre každú skupinu žiadateľov odlišné, podrobné informácie o postupe získate na telefónnom čísle **02 / 49 253 529** alebo na webstránke <https://www.banm.sk/ziadosti-a-suvisiace-dokumenty-o-poskytnutie-pomoci-v-socialnej-vydajni/>

Popri trvalom pobyte žiadateľa v mestskej časti je nevyhnutné mať uhradené všetky finančné záväzky voči mestskej časti, školopovinné deti žiadateľa nesmú byť evidované ako záškoláci. (soc)

INZERCIA

Vodoinštalatérsvo – oprava, montáž. 0904572977.

NOVOOTVORENÁ

Lekáreň NOBELOVA

OTVÁRACIE HODINY A KONTAKT

Pondelok - Piatok 07:00 - 12:00 / 12:30 - 15:30

Ul. Nobelova 34, Poliklinika Istrochemu

+421 944 465 490

lekaren@farmedic.sk

Lekáreň Nobelova

Dajte si pozor, akým informáciám uveríte

Na internete sa šíria mnohé nepravdivé správy, ktoré spochybňujú existenciu a závažnosť ochorenia COVID-19, nosenia rúška či ďalších opatrení. V záujme ochrany zdravia je rozumné spoľahnúť sa na dôveryhodné zdroje informácií vychádzajúce od odborníkov, a nie na správy z neznámych zdrojov.

Polícia 24 hodín denne prijíma od širokej verejnosti tipy na dezinformácie prostredníctvom súkromných správ zasielaných špeciálnej FB stránky Hoaxy a podvody - Polícia SR. Každá správa je vyhodnocovaná osobitne, pričom hlavným faktorom je počet zdieľaní pôvodného hoaxu. Na vyvracaní zdravotníckych hoaxov spolupracuje Ministerstvo zdravotníctva SR, v prípade naplnenia skutkovej podstaty trestného činu sa širitelmi dezinformácií zaoberá kriminálna polícia.

Na základe desiatok zanalyzovaných dezinformácií o novom koronavíruse polícia konštatuje, že všetky majú jedného spoločného menovateľa – širiteľa nadobúdajú pocit, že svojím konaním odhaľujú prísne tajné informácie, ktoré sú zo strany autorít manipulované, zahmlievane, avšak šikovnosťou jednotlivcov dochádza k ich dekódovaniu a to im dodáva pocit vlastnej dôležitosti. Motivácia u autorov hoaxov môže byť totožná, pričom často ide aj o dôvody cielenej manipulácie, prípadne snahu o finančný alebo iný zisk.

Prehľad užitočných odkazov:

- **webové stránky a FB profily Ministerstva zdravotníctva SR a Úradu verejného zdravotníctva SR**, kde sú zverejňované informácie o aktuálnej situácii a prijatých opatreniach,
- **špeciálna stránka Hoaxy a podvody – Polícia SR**, ktorá sa venuje vyvracaniu hoaxov,
- **oficiálny vládny web o koronavíruse: <https://korona.gov.sk/>**,
- **FB stránka polície**, ktorá pravidelne aktualizuje informácie o opatreniach (vrátane situácie na hraniciach): https://bit.ly/PZ_COVID-19,
- **webová stránka a FB profil Ministerstva vnútra SR**, kde sú takisto zverejňované aktuálne informácie pre občanov v súvislosti s pandemiou,
- **stránka Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR na <https://www.mzv.sk/aktuality/koronavirus-2019>**, kde sú informácie o cestovaní a opatreniach vo svete.

NOVÁ TRŽNICA

hľadáme nových nájomcov

PREDÁVAJ V NÁS

trznica@ekovps.sk

NovaTrznica

V čase koronavírusu trpí aj naša psychika. Ako sa vyrovnať so stresom?

Situácia spôsobená koronavírusom je komplikovaná, dolieha takmer na každého. O tom, ako sa vyrovnať so stresom, udržať si pokoj v rodine a dobré vzťahy s okolím, sme sa porozprávali s Mgr. Lukášom Zajacom, PhD., MSc. z Ústavu všeobecnej psychológie Paneurópskej vysokej školy.

Množstvo rodín sa ocitlo v situácii, na ktorú nie sú zvyknuté. Zatvorené školy, práca z domu, neistota. Aj keď je pozitívne, že rodiny môžu tráviť viac času spolu, prináša to so sebou rôzne riziká a na ľudí vplývajú aj obavy z ochorenia. Čo je dôležité pre zachovanie dobrých vzťahov v rodine?

Dôležité je o celej situácii otvorene a transparentne komunikovať, hovoriť o svojich pocitoch a emóciách. Potrebná je komunikácia medzi partnermi, ale aj medzi rodičmi a deťmi. Čím komplikovanejšia situácia je, tým je potreba podpory a opory intenzívnejšia.

Asi najviac ohrozenou skupinou sú seniori, nielen v dôsledku ohrozenia zdravia, ale aj veľkej izolácie a samoty. Čo môžu pre nich urobiť ich rodiny alebo blízki?

Špecifické je, že seniori ako ohrozená skupina sú v mnohých prípadoch izolovaní a nie je odporúčané ich navštevovať. Ale nepodceňujeme ich. Sú veľmi komunikatívni, nielen na mobiloch, ale aj sociálnych sieťach. Skúste im napríklad nainštalovať doma webkameru alebo program na komunikáciu v mobile. Môžete sa s nimi rozprávať popri ich bežných činnostiach, pri štrikovaní, pozeraní televízie a podobne. Objednať

im nákup priamo ku dverám alebo im ho priniesť osobne. Môžete aj spoločne „variť“ cez telefón. Jednoducho, ozývať sa im a nezapadnúť na nich. Aj keď sa s nimi nemôžete osobne vidieť, stále im môžete zavolať alebo poslať správu na mobile.

Aj deti sa musia vyrovnávať s obrovskými zmenami. Zúžili sa ich sociálne kontakty, zrušili krúžky a športové aktivity, škola prebieha online, musia nosiť rúška. Ako s nimi komunikovať o tejto situácii, do akej miery resp. hĺbky im vysvetľovať potrebnosť týchto zmien, aby sme ich nevystrašili a zbytočne nepreťažili?

Je veľmi dôležité s deťmi komunikovať, odporúčam hovoriť pravdu a nekľamať im. Samozrejme, primerane veku, so staršími deťmi sa môžete rozprávať otvorenejšie. Nechajte im priestor na otázky, rozprávajte sa o ich obavách. Je to dôležité aj preto, že sa môžu stretnúť s množstvom negatívnych alebo nepravdivých informácií a je potrebné im pomôcť zorientovať sa v novej situácii. Sociálne väzby sú teraz iné, zmenám podlieha aj fungovanie, na ktoré boli deti zvyknuté. Vyučovanie doma je určite iné, ale netreba ani tu zabúdať na povinnosti a režim. Pripravujte sa spoločne do školy, robte si úlohy, ak to vaša škola umožňuje, zapájajte sa do online vyučovania. Dôležité a potrebné sú prestávky, aj oddych je pre deti dôležitý. A buďte trpezliví, „nahrádzať“ doma učiteľov naozaj nie je ľahké. Využiť sa dajú aj moderné technológie, deti si môžu zavolať s kamarátmi, rodinou, babkou, dedkom. Nebojte sa nechať im chvíľku pre seba, hlavne staršie deti to potrebujú. Nezapadnite na cvičenie alebo šport, vychádzky do prírody, tieto činnosti môžete vykonávať aj spolu.

V akom prípade by mal človek vyhľadať pomoc odborníka? Kde je tá správna hranica?

Hranica nie je jasne zadaná. Závisí to od pocitov človeka a kompli-

kovanosti situácie, v ktorej s nachádza. Netreba sa však báť vyhľadať odborníka. Radšej vyhľadať pomoc aj pri menších problémoch, ako ju zanedbať, keď už bude potrebná. Využiť sa dajú aj rôzne telefonické či online linky pomoci ako Ipečko či linka pre seniorov.

Žijeme v dobe, kde máme k dispozícii obrovské množstvo informácií. Internet a sociálne siete však ponúkajú aj veľké množstvo dezinformácií a nepravdivých údajov. Ako selektovať informácie?

Odporúčal by som vyhýbať sa portálom a zdrojom, kde sú rôzne fascinujúce a bombastické informácie, napríklad o čipovaní alebo neexistencii koronavírusu. Hľadajme a overujme si informácie radšej v médiách, ktoré roky poznáme. Napriek tomu, že majú chyby, majú tendenciu nesklázať do hoaxov a snažia sa tiež overovať zdroje.

Blížia sa Vianoce, pre mnohých ľudí asi najočakávanejšie sviatky v roku. Mali by byť časom pokoja a pozitívnych chvíľ s najbližšími. Nie vždy to tak je a Vianoce sú spá-

jané aj s veľkým stresom v rodinách a časom hádok. Čím to je a ako tomu predísť?

Vianoce spôsobujú stres. Zháňame darčeky, všetko chceme stihnúť, veľakrát na poslednú chvíľu. Ľudia sa musia nastaviť do akejsi pohody, keďže sa mnohí „naháňajú“ počas celého roka. Jednou z možností v situácii spôsobenej koronavírusom je vyhnúť sa nákupom materiálnych darov a venovať čas radšej rodine a blízkym. Prípadne sa tento rok rozhod-

nite namiesto darčiekov podporiť nejaký charitatívny projekt.

Skúste na záver povedať od srdca, čo by vás potešilo na Vianoce? A čo by ste odkázali čitateľom?

Mňa by potešilo, keby sme sa konečne zbavili tejto situácie a boli opäť všetci spolu a šťastní. To by bol najkrajší vianočný darček.

*Zhovárali sa Peter Weiss
a Silvia Švecová*

Podporu a poradenstvo nájdete aj na telefonických a internetových linkách:

www.ipecko.sk - internetová linka dôvery pre mladých ľudí

www.dobralinka.sk - psychologická internetová poradňa pre mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením

COVID-19 - krízová linka pomoci pre všetkých – tel. 0800 500 333 a **www.krizovalinkapomoci.sk**

Bratislavská senior linka – tel. 0800 242 000 v pracovné dni od 13. do 17. h

Telefónna linka pomoci osamelým seniorom z bratislavského Nového Mesta – tel. 0904 031 417. Linka je k dispozícii počas pracovných dní od 8. do 14. h.

Koho potešia pod stromčekom?

Medzi vianočnými darčekomí nesmie chýbať pekná knižka. Rozšíri vedomosti, vyplní večerný čas, spríjemní spoločné chvíle rodičov s deťmi. Aj tohto roku máme pre vás niekoľko titulov, ktoré čitateľom Hlasu Nového Mesta venovalo vydavateľstvo Slovart. Získať ich môžete, ak nám na adresu hlas@banm.sk napíšete, aký vianočný darček vás v živote najviac potešil. Budeme radi, ak pripojíte krátku spomienku naň, no najmä nezabudnite uviesť, o ktorú z predstavených knížiek by ste mali záujem.

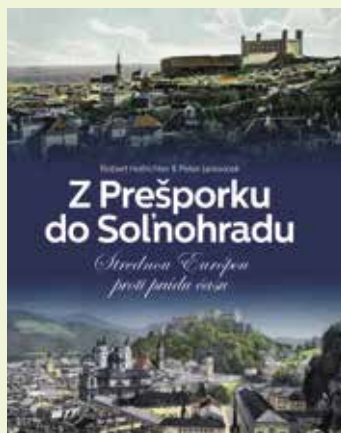
Stalo sa prvého septembra (alebo inokedy)

Stalo sa prvého septembra (alebo inokedy) je román o láske, pokiaľ ju vyššia moc povolila. Tridsať kapitol zachytáva život bežných ľudí, ktorí však mali tú smolu, že ho museli žiť v totalitných zariadeniach založených na nacistickej a neskôr komunistickej ideológii. Za ich osobnými tragédiami často stojí politická situácia: pokusy o likvidáciu židovského obyvateľstva, februárový prevrat a vykonštruované procesy päťdesiatych rokov, dokonca vznik Izraelského štátu a emigrácia do Ameriky.

Z Prešporku do Solnohradu

Strednou Európou proti prúdu času

Publikácia zaujímavou formou približuje dejiny Bratislavy a oblasti bývalého Rakúsko-Uhorska na území medzi Bratislavou a Salzburgom. Autori Dr. Robert Hofrichter a Peter Janoviček chcú prispieť k lepšiemu spoznaniu nášho západného suseda

a zároveň zdôrazňujú nezmyselnosť nacionalizmu ako prekonanej ideológie, ktorá v minulosti strednej Európe nepriniesla nič dobré. Text bohato ilustrovanej knihy s úvodom Magdy Vášáryovej dopĺňajú rozhovory s osobnosťami regiónu strednej Európy Karlom Schwarzenbergom, Barbarou Coudenhove-Kalergi, Milanom Lasicom, Fedorom Gálom a prof. Friedrichom Gottasom.

Websterovci 2

Ďalšie príbehy zo života pavúkov potešia mladých čitateľov od 8 rokov. Oblúbených pavúčích hrdinov čaká dobrodružná cesta vysávačom, pobyt v kúpeľoch aj napínava domová súťaž v preťahovaní vláknom. A keď sa niekto z nich príliš zamotá vo svojich problémoch, je tu stále bláznivá milujúca rodina, ktorá mu ich pomôže rozuzliť. Knižku spoločne napísali Katarína Kerekesová, Vanda Rozenbergová, Anna Vášňová, Zuzana Križková, Juraj Rayman, Zuzana Dzurindová a Peter Nagy, veselé ilustrácie doplnil Boris Šima.

Ked' sa spojí kreativita a ekologické myslenie

Festival súčasného umenia a udržateľnosti NASUTI sa v sobotu 24. októbra uskutočnil v Novej Cvernovke po tretí raz. Keď opatrenia proti šíreniu pandémie zaviedli na Slovensku zákaz vychádzania, organizátori dokázali, že boli pripravení na všetko. Bohatý program vo forme prezentácií a výstav ponúkli divákovi v online prostredí. Dokázali pritom zachovať interaktívnu formu a nestratiť kontakt s ľuďmi pri obrazovkách počítačov či smartfónov.

Diskusie predstavili zaujímavé a inšpiratívne osobnosti vedy, kultúry, podnikateľskej sféry i dizajnu. Aj keď mnohí dôležití aktéri, najmä tí zo zahraničia, nemohli byť prítomní osobne, súčasné technológie problém viac-menej eliminovali. Viacerí účastníci rozhovorov na diaľku dokonca vyjadrili presvedčenie, že práve toto je cesta, akou by sa odborné podujatia mohli uberať v budúcnosti. Pomohlo by to znížiť negatívny vplyv na životné prostredie, ale aj sprostredkovať informácie širšiemu okruhu záujemcov.

Musí byť umenie zelené?

Otváracia debata sa venovala grantovým systémom v kultúre a nastaveniu „zelených“ pravidiel pri rozhodovaní o podpore kultúrnych podujatí či projektov. Zúčastnili sa jej referent Fondu na podporu umenia Róbert Špoták, projektový manažér Vyšegrádskeho fondu Daniel Páter a člen organizačného tímu hudobného festivalu Pohoda Michal Sládek.

Aj keď ľudia na Slovensku často nevnímajú umenie a kultúru ako oblasť, ktorá vyvíja ekologickú záťaž, táto je v skutočnosti značná. Hlavnou príčinou je rozsiahla doprava, či už zabezpečujúca potreby umelcov alebo návštevníkov podujatí. Množstvo odpadu, ktorému sa dnes už môžeme vyhnúť, vzniká kvôli tlačným propagačným materiálom. Samozrejme, triedenie a likvidácia odpadu je otázkou, ktorá sprevádza aj každé väčšie podujatie.

Fond na podporu umenia v spolupráci s Inštitútom environmentálnej politiky vypracoval súbor opatrení a odporúčaní pre žiadateľov o granty. Ľudia ich prijali, no zapracovali len v menšej miere. „Je potrebné komunikovať, vysvetľovať dobré príklady a motivovať uchádzačov, aby ochrane životného prostredia venovali väčšiu pozornosť,“ zhrnul skúsenosti Róbert Špoták, „dôležité je prideliť opatreniam určitý rating, aby sa ich prínos dal vyčíslieť. Ekologické kritériá sa postupne stanú súčasťou hodnotenia projektov pri prideľovaní finančnej podpory.“ Aj Vyšegrádsky fond sa usiluje minimalizovať odpad a tlač materiálov, žiadosti o grant sa predkladajú v digitálnej forme. „Vo veľkej miere podporujeme vzdelávanie a komunikáciu s verejnosťou, ale aj vládami členských krajín V4,“ uviedol Daniel Páter.

Tohto roku sa hudobný festival Pohoda uskutočniť nemohol, a tak Michal Sládek predstavil zaujímavé príklady z predchádzajúcich ročníkov. Pri stavbe pódii, scén či diskusných a obslužných priestorov sa organizátori správajú minimalisticky. Nič zbytočne nedeckorujú a využívajú stavebné konštrukcie, ktoré sa nestanú odpadom. Časť spotrebovanej elektrickej energie vyrobili vo vlastnej solárnej elektrárni. Návštevníkov motivovali,

aby pricestovali vlakmi alebo aspoň zdieľali miesta a využili menší počet áut. „Hľadáme spôsoby, ako znížiť odpad a recyklovať napríklad materiály z opotrebovaných stanov, ktoré už nemôžu slúžiť svojmu účelu. Šikovní mladí dizajnéri z nich navrhli tieniace zariadenia, exteriérové sedenie, či dokonca pršíplášte,“ poukázal Michal na inovatívny prístup organizátorov festivalu.

Udržateľný dizajn budúcnosti

Ako implementovať najnovšie poznatky techniky do dizajnerskej a architektonickej tvorby a pritom rešpektovať ekologické požiadavky? Odpovede na túto otázku hľadali hostia druhej diskusie. S moderátorkou Zuzanou Duchovou sa zhovárali archi-

tekt Juraj Hariš z Novej Cvernovky, Michala Lipková z Ústavu dizajnu Fakulty architektúry STU a dizajnérka a pedagogička Lenka Hámošová.

Problém so sutinou, nahromadeným materiálom z rekonštrukcie bývalej školy, bol pôvodnou inšpiráciou pre vznik festivalu NASUTI. Ako sa z odpadu stal stavebný materiál, ktorý sa použije na originálne ekologické úpravy vznikajúceho parku, vysvetlil Juraj Hariš. Mladý muž, ktorý svojím nadšením presvedčil všetkých nájomníkov Cvernovky, aby sa zapojili do triedenia sutiny, je zástancom architektúry šetrnej k planéte, ktorá v maximálnej miere využíva recyklované materiály.

Michala Lipková a jej kolegyne z fakulty už v prvej fáze pandémie spustili projekt covid colab. „Potrebovali sme reflektovať to, čo sa deje. Zorganizovali sme otvorenú výzvu pre študentov dizajnu a pripravili projekt multidisciplinárneho výskumu. Neskôr na jeho základe vznikli dva tímy, jeden z nich riešil dizajn

bezdotykovej dezinfekcie, druhý komunikačnú platformu na pomoc marginalizovaným komunitám.“

Lenka Hámošová je zakladateľkou festivalu dizajnu Uroboros Praha, pri ktorom si mnohé veci otestovala: „*Neexistujú problémy, len nechota zmeniť prístup a prehodnotiť spôsob nášho fungovania. Pandémia nás konfrontuje s krízou demokracie a neudržateľnosťou neustáleho ekonomického rastu. Festivaly sa dnes dajú robiť online, má to mnoho výhod, a to, čo ešte nie je dokonalé, môžeme zlepšovať.*“

Mohol by sa stať nulový rast schodnou cestou?

Ústrednou témou tohtoročného festivalu je „degrowth“, čo by sme v slovenčine mohli vyjadriť pojmom „nulový rast“, prí-

padne „bezrastová ekonomika“. Zástancovia uvedeného trendu prezentujú široké spektrum názorov, vnímajú degrowth ako filozofiu, ekologické hnutie i ekonomickú teóriu, ktorá citlivo zohľadňuje limity biosféry. V debate nazvanej „Nestrácajme čas: Degrowth“ sa stretli makroekonóm VÚB Michal Lehuta, odborná asistentka Katedry environmentálnych štúdií MUNI Brno Eva Fraňková, zakladateľ komunitnej obývačky Bystro Nicolas Giroux a moderátori Boris Meluš a Diana Klepoch Majdáková z Novej Cvernovky.

V situácii, keď si ekonómovia celého sveta lámu hlavy nad riešením následkov pandémie, môže takáto snaha pôsobiť zvlášť, možno až príliš radikálne. Neustály ekonomický rast vo všetkých krajinách sveta však nie je možný donekonečna. „*Vyspelá spoločnosť si musí stanoviť isté mantinely, zamerať sa na zvyšovanie ľudskej spokojnosti, a nie rastu spotreby. Samozrejme, situácia v bohatších a rozvojových krajinách je diametrálne odlišná, treba sa zamýšľať nad otázkami sociálnej spravodlivosti. Nemáme hotové riešenie na všetko, presadzujeme udržateľný, nenásilný a férový spôsob existencie. Cesta bez rastu je tá najťažšia, ide však o to, aké urobíme rozhodnutie,*“ vysvetlil Nicolas Giroux. „*Nejde o možnosť mať sa stále lepšie po materiálnej stránke, ale mať naplnený život a dobré medzilľudské vzťahy. Neexistuje hranica, od ktorej je človek spokojný s tým, čo má, to sa vždy vzťahuje k prostrediu, kde žije,*“ doplnila jeho slová Eva Fraňková. Michal Lehuta však pripomenul, že na svet sa nemôžeme pozeráť z pozície obyvateľov bohatých rozvinutých krajín. Ekonomický rast vymanil v Afrike či v Ázii milióny ľudí z chudoby.

Klimatická kríza nás ohrozuje všetkých rovnako, musíme nájsť dohodu a spoločné riešenie. Možno v tom pomôžu inovatívne technológie, ktoré využívajú obnoviteľné zdroje a sú ohľadupľivejšie k planéte. Na druhej strane, podľa moderátora Borisa Meluša nemusí zmena závisieť len od technologického pokroku, môže to byť aj spoločenská zmena, ktorú ľudstvo urobí vedome. Prijatie spoločenskej zodpovednosti firiem západ-

ného sveta, uvedomelé spotrebiteľské správanie, dobrovoľne prijatá skromnosť a ohľaduplnosť majú svoj význam.

V závere diskusie sa účastníci dotkli otázok demokracie, väčšej sebestačnosti, participácie či decentralizácie politiky a ekonomiky. Je prirodzené, že na spôsoboch riešenia sa nie vždy dokázali zhodnúť. Otázky, ktoré nastolili, však v mnohých ohľadoch stoja za zamyslenie.

Multimediálna inštalácia v Zborovni

Súčasťou festivalu NASUTI bol výstavný projekt so zvláštnym názvom Attack Decay Sustain Release, ktorý reaguje na tohtoročnú hlavnú tému „bezrastovej ekonomiky“.

Pozostával z objektov a zvukovo-svetelných inštalácií, ktoré vytvorili Amalia Roxana Filip, Jan Nálepa, Boris Vitázek a Gabriela Zigová pod kurátorským vedením Diany Klepoch Majdákovej.

Zámerom zúčastnených umelcov bolo vytvoriť autonómne, v čase sa vyvíjajúce prostredie. Zážitok z výstavy spája prírodné s umelým, zvuk s vizuálnym vnemom, organické procesy s technologickými, motív deštrukcie s opätovným vznikom, senzuálny zážitok so spracovaním a prijatím vedeckých faktov. „*Narábame s princípom zrovnoprávnenia všetkých súčastí organických i anorganických procesov. Dochádza k ich zlúčeniu do jedného nekonečného cyklu, pričom na konci dominantný prvok zaniká a dáva tak priestor novému. Motív, ktorý môže byť pre človeka a jeho éru rovnako zničujúci ako oslobodzujúci,*“ vysvetlili svoj prístup autori.

Jana Škutková, snímky Ján Šipöcz

Klinika Impedančnej terapie
Trnavské múto, nemocnica ŽSR

LIEČIME PLATNIČKY A BOLESTI CHRBTI

**Revolučný postup
BEZ OPERÁCIE!**

Trápia Vás bolesti krku, chrbta, krížov alebo trpnutie končatín?
Nepomáhajú Vám lieky, zdravotný matrac, masáže či
ortopedické pomôcky?
Obmedzuje bolesť Vaše telesné či pracovné aktivity?
Hrozí Vám strata mobility alebo operácia
chrbtice?

**Bolesti chrbta spôsobuje
znížená, vyklenutá alebo
poškodená medzistavcová
platnička.**

Riešením je

IMPEDANČNÁ TERAPIA®

- revolučná metóda, ktorá lieči znížené a degenerované platničky, ich hernie a perforácie
- platničky narastú - ide o jediný spôsob na svete
- obnovia svoju elasticitu, objem, výšku, tvar aj štruktúru
- dôkazom sú MR vyšetrenia a 3D vizualizácie platničiek pred a po liečbe
- bez chirurgického, miniinvazívneho alebo endoskopického zákroku
- vedecky overený a patentom chránený postup

Pred liečbou

perforácia

Po liečbe

Červené okraje znázorňujú deformácie platničky. Po liečbe zanikajú,
netlačia na nervové zakončenia a tým nespôsobujú bolesť.

**Správna cesta
k zdravej
chrbtici**

Klinika Impedančnej terapie je špecializované zdravotnícke zariadenie na liečbu degeneratívnej choroby chrbtice a platničiek.

Úvodná konzultácia zdarma!

www.liecbaplatniciek.sk
telefón: +421 948 426 548